

ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ပာ်ဖျါ

လၢအ့ၣ်ဖျါ ၃၀ သီ, ၂၀၂၆ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢၢ်နီၣ်ဂံၢ်- 26-1-LL1

ချၢၣ်လွံၤထွဲၣ်ကီၢ်ရ့ၣ် ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ပာ်ဖျါ- ကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, စုကဝဲၤတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ် ဒီး ကသံၣ်မူၤဘျီးသ့ၣ်တဖၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢ ဆိထံးကီၢ်ဆၣ် လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် ဖဲ ၂၀၂၅ နံၣ် အတီၢ်ပူၤ

ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ပာ်ဖျါတဘျီတဘျီအံၤပာ်ဖျါဝဲ တၢ်အိၣ်သးဖျါကီၢ်ဖဲဆိထံးကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွံၤထွဲၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤ စးထီၣ်ဖဲလါမ့ၤ ၂၀၂၅ နံၣ် တုၤလၢ လါနီၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ် ၂၀၂၅ နံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. လံာ်ပာ်ဖျါအံၤပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိအတၢ်လဲၤခိၣ်န့ၣ်နီၣ်လၢအကွၢ်ဆၣ်မဲာ်ဘၣ်ဝဲတၢ်မၤပယုၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်သ့ၣ်တဖၣ် ပာ်ဃုာ်ဒီး စုကဝဲၤတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်, ပုၤတၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်, ကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤတၢ်ထၢဆူၣ်သး, တၢ်ဖိာ်ပိတၢ် ဒီး တၢ်မၤဆူၣ်သဝီဖိကဲတၢ်ဒိသဒါကတီၤလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်, တၢ်ခွဲၣ်အူၤသဝီဖိဟံၣ်ဃီဒူသဝီ, တၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိာ်, သးကဘီယူၤကွံာ်လီၤမ့ၣ်ပီၤ, တၢ်သံတၢ်ပုၤ, တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး, တၢ်ဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤ, တၢ်ဃုာ်မ့ၣ်ဟးဖျိး, တၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ်သးသမူ, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, ၂၀၂၅ နံၣ် ကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤကမၤတၢ်ဃုထၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဒီး ကသံၣ်မူၤဘျီးတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်မိၤဝဲအလီၢ်ခဲ စုကဝဲၤတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်အိၣ်အါထီၣ်ဝဲကွၢ်ကွၢ်လၢ ကညီဒိကလုာ်တၢ်ထွဲၣ်ဖျါသးမ့ၢ်ဒိာ် (KNLA) အသးဟံၣ်ဖျါ ဒီး ကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤသ့ၣ်တဖၣ်အဘၣ်စၢၤ ဒီး မူခိၣ်ကလံာ်သီၣ်ဂီၤတဘျီလီၢ်ဘၣ်စးဘၣ်အယီၤလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိလၢအအိၣ်ဖဲ ဆိထံးကီၢ်ဆၣ်ဟီၣ်ကဝီၤပူၤသ့ၣ်တဖၣ် ကွၢ်ဆၣ်မဲာ်ဘၣ်ဝဲတၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ်သးသမူတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ဒိာ်ဒိာ်မ့ၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသး, မ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤသ့ၣ်တဖၣ် ညီၣ်န့ၢ်မၤဝဲအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒိအဘၣ်တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢထးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်အယီၤ က့ၢ်ဖိ ဒီး သရၣ်/မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကမၤလိတၢ်လၢက့ၢ်ပူၤအဂီၢ် တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်တအိၣ်စ့ၢ်ကီးဘၣ် ဒီး မၤစုၤလီၤက့ၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်သးစဲလၢအတၢ်ဖဲလိမၤဒီးအပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢသးဖိာ်စုကဝဲၤတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ် ဒီး ကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအယီၤ, လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃုာ်မ့ၣ်ဟးဖျိး, ဘၣ်အိၣ်မူလၢတၢ်ပျဲတၢ်ဖုး ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘျီအပူၤ, တနီၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဒီး တနီၤတုၤဒေၣ်လံာ်အသးသမူဘၣ်ဟးထီၣ်ကွံာ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.¹

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ လံာ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်အိၣ်ဖဲ လါစဲးပထုဘၣ်, လါအိးကထိဘၣ် ဒီး လါနီၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ် ၂၀၂၅ နံၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆုၤဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ လီၢ်ကဝီၤပူၤမၤသးကိးတၢ်တၢ်ဖဲ ဖဲချၢၣ်လွံၤထွဲၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤ လၢကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) လၢကမၤနီၣ်မၤပၤတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတုၤဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲၤလီၢ်တၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢအီၤလၢအဝဲနီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကွဲးရဲၣ်ပုၤအါထီၣ်အီၤ ဖဲပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

၁. စုကဝဲၤတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဒီးဆူၣ်ချ့တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်

တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လုၢ်ဒိၣ်ပုၤဒိၣ်ကတၢ်လၢ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိကိးဂၤဒဲးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤ ထံးကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤ, ကညီဒီကလုာ်စၢဖျိၣ်ကရၢ (KNU - ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ်) တၢ်ဟီၣ်ကဝီၤ, ချါၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရဲၣ်, ဆီထံး ကီၢ်ဆၢဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အသန့ၣ်တကပၤ ဆူၣ်ချ့တၢ်ကဟုကယၢ်လၢလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် အိၣ်စ့ၤဝဲဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဆီထံးကီၢ်ဆၢဟီၣ်ကဝီၤဒီတဘျီညါအပူၤ (ကညီဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲၤကျိၤ- KDHW) တၢ်ဆါဟံၣ်ဖိ အိၣ်ဝဲ (၅) ဖျါၣ် ဒီး ပုၤတဝၢဘျးစဲမၤသကိးတၢ်ဒီးပုၤတဝၢဆူၣ်ချ့တၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ် (၃) ဖျါၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါဟံၣ်ဖိ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ကရူၢ်အပတီၢ်ဆူၣ်ချ့ဝဲလီၢ် ဒီး ဟ့ၣ်ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကူစါယါဘျါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ထီၣ်သတြီၤတၢ်အိၣ် သးဒီးဟီၣ်ကဝီၤအဂၤ (လၢတၢ်ဆါဟံၣ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဆီထံးကီၢ်ဆၢဆူၣ်ချ့တၢ်မၤစၢၤဝဲအံၤ) မ့ၢ်တၢ်လၢအတလၢတပုၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၂၀၂၄ နံၣ် ဒီး ၂၀၂၅ နံၣ်အတီၢ်ပူၤ တၢ်စုခါအဆၢကတီၢ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢအဟဲကဲထီၣ်သးခိဖျိ န့ၣ်ဆၢဒိအမ့ၢ် ထံးဒိၣ် ဒီးထံးလုၢ်ဘၢတၢ်အယိ ထံးဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢဒိမဲၣ်ဘၣ်ဝဲဒီးမူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤဆၢကတီၢ်တၢ်ဆါ (ရာသီတုတ်ကွေး)တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါဟံၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်လၢကသံၣ်အိၣ်တလၢတပုၤဘၣ်အယိ ကဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤဖးဒိၣ် လၢကမၤစၢၤထံးဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ လါအီကူး ၂၀၂၅ နံၣ်အပူၤန့ၣ်, ဖိသ့ၣ်တနီၤဘၣ်ကွၢ်ဆၢဒိမဲၣ်ဘၣ် တၢ်ညၢ်ယီၤသ့ၣ် ပါတၢ်ဆါ (သွေးလွန်တုတ်ကွေး) သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ခိဖျိလၢထံးဂ့ၢ်ကီၤသဲးတၢ်အိၣ်သးတဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်ဒီး လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိလၢအအိၣ်ဆၢထၢၣ်ဃုာ်ဒီးပုၤဟံၣ်ဆါထီၣ်ဒါသုးပဒိၣ် (CDM) တဖၣ် အဟံၣ်ဖိယိဖိမ့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢဒိမဲၣ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအဆၢကတီၢ် အဝဲသ့ၣ်ကလဲၤဒီးကူစါယါဘျါအသးလၢဂ့ၢ်ပူၤ တၢ်ဆါဟံၣ်ဖိဒီးအဂီၢ် လဲၤဝဲတဘျီလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢဒိမဲၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢ ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ခွဲးယာ်လၢပုၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢဒိမဲၣ်ဘၣ်လၢမ့ၢ်မဆါတနီၤအံၤန့ၣ် တမ့ၢ်ထဲတၢ်ဆူးတၢ်ဆါတမံၤစၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအယိ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢဒိမဲၣ်ဘၣ်ကီၤ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်တ ဟံၣ်သးအပူၤ သဝီဖိတနီၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဝဲအိၣ်အယိ အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဒီးကူစါယါဘျါအသးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢကသံၣ်ကသီဒီး တၢ်ကူစါယါဘျါဝီးလီတလၢတပုၤဘၣ်အယိ တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကူစါယါဘျါအဂီၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤအိၣ်စ့ၤကီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကလဲၤ ဒီးကူစါယါဘျါအသးလၢဂ့ၢ်ပူၤအဂီၢ် လဲၤလီၤဝဲတဘျီဘၣ်, မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢ မ့ၢ်လဲၤတုၤလၢတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ် တၢ်ကသံကွၢ်သံဒီးအါထီၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤကျိၤဒီး တၢ်ကမၤကီၤမၤခဲဘၣ်ဖုးအီၤအယိန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤ မ့ၢ်လၢကျိၣ်စ့ တအိၣ်လၢပုၤဘၣ်အယိ ကဲထီၣ်စ့ၤကီၤတၢ်မၤတံၢ်တံၢ်ဖးဒိၣ်တမံၤလၢ ကန့ၢ်ဘၣ်ဆူၣ်ချ့တၢ်ကူစါယါဘျါတၢ်ကဟုကယၢ်ဒီး တၢ်ကွၢ်ထွဲဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတနီၤ ဟံၣ်ဂံၢ်ဟံၣ်ဘါဝဲ ကညီဒီကလုာ်စၢဖျိၣ်ကရၢ (KNU) တၢ်ကရၢကရိ ဒီးတၢ်သုးကျဲၤဆုၤထီၣ်အဝဲသ့ၣ်ဆူၣ်တၢ်ဆါဟံၣ် လၢကစၢၢ်ခိၣ်လၢအမ့ၢ် KDHW အတၢ်ဆါဟံၣ်အိၣ်ဝဲစ့ၤကီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၢတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤဒိၣ် အိၣ်တမံၤလၢ တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤကီၤခဲဝဲဒိၣ်မးခိဖျိထံးခိၣ်ခိၣ်ယွၤ ဒီး ကျဲၤမ့ၢ်ကျဲၤဘိတဂ့ၢ်ဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ထွဲဒီးလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အသန့ၣ်န့ၣ်, KNU တၢ်ကရၢကရိကျဲးစးမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ဝဲ, ကရၢကရိ ဖျိၣ်ထီၣ်ဒီး ဟ့ၣ်ဝဲသးစၢ်တဖၣ်တၢ်မၤလိ ဒ်သးအဝဲသ့ၣ်တံၢ်စၢၤမၤစၢၤက့ၤဒုသဝီသ့ၣ်တဖၣ်ကန့ၢ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၂၀၂၅ နံၣ်အတီၢ်ပူၤ တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤဟ့ၣ်ဝဲကသံၣ်တၢ်မၤလိအိၣ်ဝဲတဘျီ ဒီး ပုၤမၤလိတၢ်ဖိအိၣ် (၆၀၀) ဂၤဘျဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤမၤလိတၢ်ဖိ သ့ၣ်တဖၣ်တနီၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကရၢကရိပုၤမၤတၢ်ဖိ ဒီး တနီၤမ့ၢ်ဝဲ ဒုသဝီဆူၣ်ချ့အဂီၢ်ဟဲမၤလိဝဲလၢသဝီသ့ၣ်တဖၣ်အဆၢဒီးန့ၣ်

လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဒ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲအယံၤ ပထံၣ်ဘၣ်လၢကဲထီၣ်တၢ်ကဲဘျးဖးဒိၣ်လၢသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့ကတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အိၣ်ဒဲးဝဲဒၣ်လၢ ကသံၣ်ကသီအိၣ်တလၢပွဲၤဘၣ်အယံၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထုၣ်ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၣ် (KNLA) ဒီး ကမျၢၢ်တၢ်ဒီသဒါသုး (PDF) တၢ်ကရၢကရိအကသံၣ်သရၣ်တဖၣ် ဖဲအဝဲ သ့ၣ်လီၤဘၣ်မူဒါလၢတၢ်လီၤလၢအဘူးဒီးလီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဆၢကတီၢ် တသ့ဖဲအသ့အဝဲသ့ၣ်ကွၢ်ထွဲစ့ၢ်ကီးလီၤကဝီၤ သဝီဖိလၢဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါဒီး တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ်အယံၤ လီၤကဝီၤသဝီဖိတနီၤပာ်ဂံၢ်ပာ်ဘါအဝဲသ့ၣ် အိၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ကသံၣ်ကသီလၢအဝဲသ့ၣ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကီး ကီၤခဲဝဲ ဒီး ကပူၤန့ၢ်ကသံၣ်ကသီ အဂီၢ်ဒၣ်လဲာ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တဘျီတဒိၣ် သဝီဖိတနီၤနီၤအကျိၣ်အစ့အိၣ်ဒၣ်လဲာ် လၢကပူၤအိၣ်ကသံၣ်အဂီၢ်သန့ကတၢ် အဝဲသ့ၣ်ကပူၤန့ၢ်အဂီၢ် တညီတဘျီဝဲဒၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ် KNU တၢ်ကရၢကရိအတၢ်သုးတၢ်ကျဲၤန့ၣ် ဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲၤကျိၤ ကသံၣ်ကသီအိၣ်တနီၤဘၣ်ဆၣ် တမ့ၢ်တၢ်လၢအလၢအပွဲၤဒ်တၢ်လိၣ်နီၢ်နီၢ်အသိးဒဲးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အယံၤ, ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့သန့တကပၤန့ၣ် ပမ့ၢ်ကွၢ်ကွၢ်လီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်အဝဲသ့ၣ် ကြးဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၤစါယါဘျီအတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်အိၣ်အသိး တဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယံၤ ပမ့ၢ်ထီၣ်သတြီၤ ကွၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတချးသုးမိၤစိရိၤဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဖဲ ၂၀၂၁ နံၣ်ဒဲးဘၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် တၢ်လီၤဆီအိၣ်ဝဲ ဖးဒိၣ်ညါန့ၣ်လီၤ.

၂. လီၤကဝီၤစုကဝဲတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ် ဒီး ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ, တၢ်ပျံၤတၢ်ဖး ဒီး တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်

(က) တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်အိၣ်သးကီၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်ကတၢ်တမံၤလၢပုၤတကလုာ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ အသန့တကပာ်န့ၣ် လီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဝဲဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ ဒီဖျိလၢကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤဟံးန့ၢ် ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤအယံၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဒ်အံၤအယံၤ တၢ်ပာ်ဆၢက ရှၢၢ်ကရၢတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲ ဒီး ဒုးထီၣ်ဒါအဝဲသ့ၣ်(ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤတဖၣ်)အယံၤ တၢ်ဒုးတၢ်ယၢအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ဆီထံးကီၢ် ဆၣ်အဟီၣ်ကဝီၤပုၤကိးဆၢကတီၢ်ဒဲးဃုာ်ဃုာ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယံၤ ကိုသရၣ်/မုၢ် ဒီး ကိုဖိသ့ၣ်တဖၣ်မၤလိဘၣ်တၢ်တ ဘျီတဆီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တကးဒဲးဘၣ်အမဲာ်ညါ စးထီၣ်ဖဲလၢဖျၢၤတြုၤအါရံၤ ၁၀ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤ လၢအဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဒီး ကိးလီၤအသးလၢ ထံကီၢ်တၢ်ပတၢ်ပြဲးသုးကီၢ်ကးကရၢ (SAC) [ဖဲ လၢယူၤလဲ ၃၁ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ် အနံၤန့ၣ်, SAC အံၤဆီတလဲကိးလီၤကွၢ်အသးဆူ ထံကီၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဒီးတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်ခိၣ်မ့ၢ်ရၣ် (နလအ - SSPC) န့ၣ်] ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲ တၢ်ထၢသုးသဲစးတၢ်ဘျီလၢ ထံဖိကီၢ်ဖိလၢသးနံၣ်ပွဲၤထီၣ် (၁၈) နံၣ်တဖၣ် ကဘၣ်န့ၣ် လီၤကဲသုးအယံၤ သူၣ်ဘိၣ်သးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ် (ပျံၤတၢ်ဒီး) တသးစဲမၤလိတၢ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ကိုဖိမိၢ်ပာ်တနီၤ ကျဲးစး ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအဖိအလံၤတဖၣ်လၢကမၤလိဒဲးတၢ်န့ၣ်လီၤ.

လီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် သးတလီၤပလိာ်ဒီးကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအတၢ်ထၢသုးသဲစးတၢ်ဘျီအံၤဘၣ်အယံၤ တဘၣ်သးန့ၣ် လီၤကဲသုးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယံၤ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအံၤ စးထီၣ်ပာ်လီၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ လၢကဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ်လီၤကဝီၤ

သဝီဖိ လာကနုာ်လီၤကဲသုးဂီၢ်အယိ လီၢ်ကဝီသဝီဖိဖိပာ်လာအအိၣ်စီၤစုၤဒီးဝုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲလာအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ် ဆုၢ်အဖိ ဆူဝုာ်ပူၤက့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် သုးမိၤစိရိၤကဖိၣ်န့ၢ် (မၤဆူၣ်) ဘၣ်ဖုးအဖိအလံၤသ့ၣ်တဖၣ်(ကဲသုး)အယိ ဆုၢ်အဖိတ ဘူၣ်လာဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤန့ၣ် ဒ်သိးသ့ၣ်ဘိၣ်သးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဖံးလိမၤဒီးဘၣ်တၢ်အဂီၢ် **ကညီကူၣ်သ့ဆဲးလၢဝဲကျိၤ (KECD)** ကျဲးစးသ့ၣ်ထီၣ်န့ၢ်ဝဲ တၢ်မၤလိက့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖဲဟိန်ကဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤလိက့ၢ်လီၤကဝီပူၤသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤ တရံးအသးဘၣ်ဂုာ်ဘၣ်ဝိဒ်အပူၤကွၢ်အသိးတနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂုာ်ကီၢ်အိၣ်ထဲတမံၤလၢက့ၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် တမၤလိ ဘၣ်တၢ်လၢက့ၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ပာ်အီၤလၢတၢ်ဖဲလိမၤလိအဂီၢ်တဖၣ်အပူၤဘၣ်ဘၣ်ဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်ဝဲဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်လၢ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအံၤ ဟ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ခးပနီၣ်လၢ လီၢ်ကဝီသဝီဖိလၢတတူၢ်လိာ်အ တၢ်ပတၢ်ပြဲးသန့ဒီး အိၣ်ဆၢထၢၣ်ထီၣ်ဒါအီၤတဖၣ်အလီၢ်ဟိန်ကဝီအယိန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး တၢ်လၢအလီၤပျဲးအဒိၣ်ကတၢ် န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤကလံၤသုးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဒ်အမ့ၢ် ဩ ဒီး ကဘီယူၤ ဟဲးလီၤတၢ် ဒီး တၢ်လီၤမ့ၢ်ပိာ်သ့ၣ်တဖၣ် အယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤအဖိခိၣ် ကူၣ်သ့သန့ၣ်ခိၣ်န့ၢ်, ကိကမံးတံာ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ ဒီး ကိဖိမိၤပာ်တဖၣ်ဟ်ဖိၣ်မၤသ ကီးတၢ်ဒီး ရဲၣ်ကျဲၤသ့ၣ်ထီၣ်က့ၢ်တၢ်မၤလိက့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢပုၤပူၤ လၢတၢ်အိၣ်သဒါအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤအဖိခိၣ် မ့ မ့ၢ်တၢ်စူၤခါအဆၢကတီၢ် ကိဖိတဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲတၢ်ဂုာ်ကီၢ်လၢတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ ဒီး ပစိၤအ့ၣ်တၢ်ဃာ်ဖျးတဖၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ ကိဖိလၢ အအိၣ်ဖဲ (ဆီထံးကီၢ်ဆၢၣ်) လီၢ်ကဝီဒူသဝီသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ.

တနံၣ်အံၤ ဆီထံးကီၢ်ဆၢၣ်ပူၤ, ပျီ(ပၤထံး)ဟိန်ကဝီပူၤတၢ်မၤလိက့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ပတုာ်ကွၢ်သးတစိာ်တလီၢ် ဒီဖျိန့ဆၢၣ် တၢ်မၤဘၣ်ဒိလၢအမ့ၢ် ထံလုာ်ဘၢတၢ် ဖဲလိယူၤလဲ ၂၆ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်တဘျီဒီး ကိဘၣ်ပတုာ်ကွၢ်အသးအိၣ် (၂) န့ၣ်ယုာ်ယုာ်န့ၣ် လီၤ. ဖဲလိစဲးပထုဘၣ် ၂၆ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ် တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအသုးဟ်ဖိၣ်တဖၣ် ဒီး လီၢ်ကဝီတၢ်ပာ်ဆၢအသုးဟ်ဖိၣ် လၢအမ့ၢ် KNLA, ကညီဒီကလုာ်ဂၤသးကရၢ (KNDO) ဒီး PDF သ့ၣ်တဖၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ် လီၤ. ဒီဖျိ (တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ) တၢ်အိၣ်သးတဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဘၣ်အယိ ဂံၢ်ခိၣ်ထံးကရူာ် (၃) ဘၣ်(လၢအမ့ၢ် ပူၤယုၤကရူာ်, အ့ဝဲကရူာ်, ပစိၤမိကရူာ်) အပူၤ ကိအိၣ်ခဲလၢာ် (၁၀) ဖျါ အံၤန့ၣ်ဘၣ်ပတုာ်ကွၢ်အသးန့ၣ်လီၤ. ကိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တနီၤဘၣ်ပတုာ်ကွၢ်သး စးထီၣ်ဖဲ လါအိးကထိဘၣ် ၃ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ် တနီၤဖဲ လါအိးကထိဘၣ် ၅ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ် ဒီး တနီၤဖဲ လါအိးကထိဘၣ် ၆ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိဟိန်ကဝီပူၤ စုကဝဲတၢ်သဘၣ်သဘၣ် အတၢ်အိၣ်သးအယိ ကိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလဲၤတရံးအသးတန့ၢ်ဒီးဘၣ်တုၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲ လါအိးကထိဘၣ် ၂၉ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်ဂီၤခီ ၁၀:၀၀ နံၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ် ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤ စဲးကလံၤသဒါမ့ၢ် - ပၤရၢမိၤထး (စက်တဝ်လေထိး) (၂) ဘၣ် ဟဲတုာ်လီၤဝဲ မ့ၢ်ပိာ် (၅) ဖျါ ဆူ ကက--- သဝီ, ပူၤယုၤကရူာ်, ဆီထံးကီၢ်ဆၢၣ် န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပိာ်အကျါလွံၢ်ဖျါန့ၣ် လီၤတဲာ်ဖဲ စံာ်ပျီပူၤသဝီကပၤ ဒီး အဂၤတဖျါန့ၣ်လီၤတဲာ်ဖဲ ကက--- တီၤဖုၣ်ကိကရၢပူၤ န့ၣ်လီၤ. ကိတဖျါအံၤစးထီၣ်လၢ ၂၀၂၁ နံၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝဲၤန့ၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ တအိၣ်လၢဘၣ်အယိ ဘၣ်တၢ်ပတုာ်ကွၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ကီၢ်ပယီၤသုး စဲးကလံၤသဒါမ့ၢ် - ပၤရၢမိၤထး ဟဲတုာ်လီၤမ့ၢ်ပိာ်ဘျီဝဲအံၤန့ၣ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသဝီဖိတအိၣ်နီတဂၤဘၣ် ဘၣ်ဆၢၣ် မ့ၢ်ပိာ်အက့အဒိသ့ၣ်တဖၣ် ဖျိးဘၣ်ဟးဂီၤကိ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်ဝဲဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဖဲလိမၤဒီးအဂီၢ် ဒူသဝီပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ် ရဲၣ်ကျဲၤန့ၢ်တၢ်လီၤလၢ ဒူသဝီပူၤ ဟံာ်ဃီတနီၤ ဒီး တနီၤသိၣ်လိတၢ်ဖဲသီခါဖျါန့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိအကျါကျဲၤ ဒီး လံာ်လံာ် (ဃုာ်ဒီး လံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်) တဖၣ်န့ၣ် KECD ရဲၣ်ကျဲၤဆီၣ်ထွဲဝဲ ဒီး တၢ်သိၣ်လိကိတဖၣ် ဘၣ်တၢ်ပၤဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤအီၤလၢ KECD န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤလိကိလၢဆီထံးကီၢ်ဆၢဟိန်ကဝီပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ် (၂) ကလုာ်လၢအမ့ၢ် တၢ်မၤလိကိလၢအဒိးတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲအသးလၢ KECD အတၢ်ပၤတၢ်ဆၢဖိလၢလိလိၤ ဒီး တၢ်မၤလိကိတနီၤမ့ၢ်လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အိၣ်သီဒိးအယိ မ့ၢ်ဒိးဒုၣ်နီၢ်ကစၢ်တၢ်ထဲးဂံၢ် ထဲးဘါကမ့ၢ် (ကိယံထူကိယံထ) ကိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤသိၣ်လိဒိးဒုၣ် ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အလံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ် တဖၣ် ဒီး KNU တၢ်ကရၢကရိတဖၣ် တြီဃာ်ဝဲလၢတၢ်တဘျီသိၣ်လိပယီၤတၢ်စံာ်စိၤတဲစိၤအလံာ်တဘျီန့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိအတၢ်အိၣ်သးအိၣ်ဒိးအံၤန့ၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်ဂှ်ကီၢ်အိၣ်ဝဲလၢ KECD ကထူးထီၣ်နီၤလီၤတၢ်မၤလိလံာ်ညိၣ်သိၣ်ဒိၣ်တဖၣ်အဂီၢ် အတၢ်တကူတလၢဘၣ် ဒီး ကိတနီၤကိသ့ၣ်ဂံၢ်ဘါတလၢပုၤဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သးဒိးဒိးအံၤတဖၣ်အယိ ကိဖိ မိၢ်ဟ်လၢအအိၣ်လၢ ပျီ (ပၤထံး) ဟိန်ကဝီပူၤသ့ၣ်တဖၣ် အါတက့ၢ်ဆၢအဖိအလံာ်တဖၣ်ဆူပူၤဂှ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် (သဝီဖိလၢအအိၣ်ဖဲ) ဆီထံးကီၢ်ဆၢဟိန်ကဝီတၢ်ဆၢထံးလၢအအိၣ်ဘူးဒီးဝှ်သ့ၣ်တဖၣ် ညီန့ၢ်လဲၤဖဲးလိမၤလိတၢ်လၢဂှ်ပူၤ ဒီး ထံာ်ဝဲလၢကီၢ်သုၤလၢအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်အံၤတၢ်အုၣ်ကီၢ်တအိၣ်ဘၣ် ဒီး မ့ၢ်ဖျိထီၣ်ဒုၣ်လဲာ်ကိၣ်န့ၣ် ကန့ၢ်တၢ်ဖဲးတၢ်မၤအ ဂီၢ်တညီဘၣ်အယိ အဝဲသ့ၣ်တသးဆူၣ်မၤလိဝဲကီၢ်သုၤလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်သန့အံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်ဂှ် ကျိလၢတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဖဲးလိမၤလိသန့ၣ်လၢတီၤကိၣ် ဒီး ပုၤမၤလိတၢ်ဖိတဖၣ်အတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်လီၤ.

(ခ) တၢ်လုာ်အိၣ်နီၢ်ဒိးသမု ဒီး တၢ်လဲၤခိဖျါတၢ်အိၣ်သးကိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

ထံဖိကီၢ်ဖိအတၢ်လုာ်အိၣ်နီၢ်ဒိးသမုအတၢ်အိၣ်သးလၢ ဆီထံးကီၢ်ဆၢဟိန်ကဝီပူၤအံၤန့ၣ် တၢ်ဖဲးတၢ်မၤကအိၣ်ဝဲအကလုာ် ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီသဝီဖိလၢအအိၣ်ဒိးသန့ထီၣ်အသးလၢန့ၣ်ဆၢအတၢ်အိၣ်ယၤ ဒိအမ့ၢ် သ့ၣ်, ဝဲ, တၢ်သုတၢ်သ့ၣ် ဒီး တၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဖျါအိၣ်ကျိး ဒိအမ့ၢ် ခုး ဒီး ရီဘၢၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲအသိး ဟိန်လၢတၢ်အိၣ်ယၤလၢအမ့ၢ် တၢ်ခူၣ်ထူတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ အိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢ လီၢ်ကဝီသဝီဖိလၢအအိၣ်ဖဲဟိန်ကဝီပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အါဒုၣ်တၢ်တက့ၢ် ဒီးသန့ထီၣ်အသး လၢတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျါန့ၣ်လီၤ.

- တၢ်လဲၤတၢ်က့ၢ်ကိၣ်ခဲ ဒီး တၢ်ခိတၢ်သ့ၣ်အါ

တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျါတၢ်ဖဲးတၢ်မၤလၢအမ့ၢ်ကျိးတခါအံၤ နံၣ်ထီတၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိလၢတၢ်သ့ၣ်ဝဲအါတက့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကမ့ၢ်ဝဲ တန့, သဲး, သးဟီ (ပြါး), ပနီကျဲ, သဘျုာ် ဒီး တီၢ်ရဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်လဲၤတၢ်က့ၢ်ကိၣ်ခဲအယိ တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်အပူၤတ အိၣ်ဝဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တီၢ်ရဲၣ်သ့ၣ်တခါ ဖဲ ၂၀၂၅ နံၣ်အံၤန့ၣ် အပူၤဂ့ၤဝဲဘၣ်ဆၢ ကဲထီၣ်တၢ်န့ၢ်ဘျုးထဲလၢလီၢ်ကဝီသဝီဖိ စ့ၤလၢအတီၢ်ရဲၣ်ကျိးအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်အဂၤတဖၣ်အပူၤကလံာ်တအိၣ်ဘၣ်အမဲာ်ညါ တၢ်လဲၤ ထီၣ်က့ၢ်လီၤကိၣ်ခဲထီၣ် မ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ် ဆီလီၤဝဲတၢ်သမံသမိတြဲၤတဖၣ်ဒီး ဃုအိၣ်စ့ၤလၢလီၢ်ကဝီသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်လဲၤတၢ်က့ၢ် ဒီး တၢ်ကူၣ်လဲၤမၤကၤတၢ်အဖိခိၣ်အိၣ်ဝဲအါမးအယိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လုာ်အိၣ်နီၢ်ဒိးသမုတၢ်ဖဲးတၢ်မၤဒိအမ့ၢ် တၢ်ဆါတၢ်ပူၤ (တၢ်ကူၣ်လဲၤမၤကၤတၢ်) တဖၣ်အံၤအဖိခိၣ်, တၢ်ကလဲၤပူၤတၢ်ဖိတၢ် လံာ်လၢဂှ်ပူၤတဖၣ်အဂီၢ် ဝဲစိာ်တီဆၢတၢ်လၢာ်ဘျုးလၢာ်စ့ၤအိၣ်အါဝဲအယိ ဒုသဝီပူၤတၢ်ပူၤဒိၣ်ထီၣ်ဝဲအါန့ၢ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီသဝီဖိလၢအအိၣ်လၢကစၢ်ကျိတဖၣ် အတၢ်မၤခိၣ်သ့ၣ်အိၣ်ဒုၣ်ထဲ တၢ်ဖဲးခုး ဒီး သ့ၣ်အိၣ်တၢ်ဒိးတၢ်လၢာ်အယိ အတၢ်ဟဲန့ၢ် တအိၣ်ဘၣ်ဒီး အိၣ်ထဲတၢ်ဟးထီၣ်တခါတၢ်ဃုာ်ဃုာ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီသဝီဖိလၢအအိၣ်ဖဲ ပျီပူၤပၤထံးဟိန်ကဝီ ပူၤတဖၣ် အတၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢ တၢ်လုာ်လီၤအိၣ်နီၢ်ဒိးသမုအဂီၢ်န့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ထူအိၣ်စံာ်, ဒိးကၤ (တနီၤ - မၤညၢာ်) ဒီး ထံနီၣ်တၢ်မၤအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့မ့တၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ခိသးသမ့တၢ်မၤ ဒ်အမ့တၢ်ကူၣ်သ့ၣ်ကျိၣ်တၢ်မၤတဖၣ် တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်ဝဲလၢအဆၢကတီၢ်ဒ်ဟိန်ကဝီၤ KNU တၢ်ကရၢကရိ ပာ်ပနီၣ်ဒီးဟ့ၣ်တၢ်ပျဲအဖိခိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. မ့ၤလၢ KNU တၢ်ကရၢကရိအိၣ်ဒီး ဝဲၤကျိၤ, ဝဲၤဒု အတၢ်သိၣ် တၢ်သီအဃိ ဖဲတၢ်တြီဒီး ပာ်ပတုာ်ကွံာ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤကတီၢ် တၢ်မၤတဖၣ်ဘၣ်ပတုာ်ကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ, သဝီဖိ တနီၤဃုဖံးဃုမၤဝဲလၢ တၢ်ဘျါအချၢအိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ဆီထံးကီၢ်ဆၣ်ဟိန်ကဝီၤပူၤအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်ခူၣ်ထူတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်လုာ်အိၣ်နီၣ်ခိသးသမ့တၢ်မၤတခါအံၤ အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ်ပုၤမၤအိၣ်အိၣ်ဒၣ်ထဲပုၤဒိၣ်ကျိၣ်ဒိၣ်စ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤအဃိလဲၣ်န့ၣ် မ့ၤလၢဘၣ်ဘျါလီၤစ့အလၢၤ အါဝဲဒီးဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ခိတၢ်သ့အိၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးတၢ်လဲၤကျဲကဘၣ်ဂုာ်ဘၣ်ဝီအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဟ့ၣ်စ့ၢ်လၢ ကီၢ်ပယီၤသး မိၤစိရိတကပၤအါအါဂီၢ်ဂီၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအံၤလဲၤတရံးအသးကိးဆၢကတီၢ်ဒဲး ဖဲတၢ်လီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်ပတၢ် ပြး (KNU ဒီး ကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤ) ခံဖုလၢာ်ဟူးဂဲၤဟိန်ကဝီၤအဆၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

• ကီၢ်ပယီၤသးဖိၣ်သဝီဖိ

လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတနီၤစံာ်ပွဲၤတအိၣ် တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်လီၢ်တအိၣ်အဃိ ဝံစိာ်တီဆုၢ်မၤကၤအိၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ (ကုန်သညံ) သ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတၢ်ကူၣ်လဲၤမၤကၤတၢ်အဖိခိၣ် ကွၢ်ဆၢာ်မဲာ်ဘၣ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤအသးတြဲၤသ့ၣ်တဖၣ် တြီမၤတံာ် တာ် မ့တမ့ၢ် ဃုအိၣ်စ့ၢ်အါ န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤကီၢ်ပယီၤသးဖိၣ်တၢ်ဃာ်အိၣ်ဖဲအသးတၢ်သမံသမိးအတြဲၤ ဒီး ဃုအိၣ်လိးအိၣ်ဝဲ ပျါက့ၢ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် သဝီဖိတနီၤန့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤဖိၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢ တၢ်ထၢသးသဲးတၢ်ဘျါအဖိလၢအဃိ ကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤတပျါလီၤအိၣ်ဘၣ်အမဲာ်ညါ တၢ်ဆုၢ်အိၣ်ဆူသးတၢ်မၤလိလီၢ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတနီၤ လၢတၢ်လုာ်လီၤအိၣ်နီၣ်ခိသးသမ့အဂီၢ်မၤစ့ၢ်ကိးဝဲ တၢ်မၤလၢအဘၣ်ထွဲဒီး န့ဆၢတၢ်အိၣ်ယၢၤတဖၣ် ဒ်အ မ့တၢ် မၤကၤအိၣ်ထံ (ထံအိ, ထံသ့), ထံနိၣ်တၢ်မၤအတၢ်ဟးထီၣ်လၢအမ့ၢ် ဒုာ်, ညၣ်, သဒိၣ်, ဆွဲၣ် ဒီး အဂုာ်အဂၤတဖၣ် အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ထံနိၣ်တၢ်မၤ (ဆါအိၣ်ဒုာ်, ညၣ်, သဒိၣ်, ဆွဲၣ်) အံၤအဖိခိၣ် တၢ်ဂုာ်ကီၢ်အိၣ်ဝဲလၢ ပနံာ်ဟးဂီၤ (ဒ်အမ့ၢ် ဒုာ်ညၣ် သ့ၣ်တဖၣ် အုာ်, ကျၢာ်ကွံာ်ဝဲ) ညီန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ သဝီဖိဘၣ်ကရိၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ တၢ်ကဆုၢ်ဆါအိၣ်ဆူ ခူပူၤဝုာ်ပူၤချးဆါချးကတီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သနာ်က့, မ့ၤလၢလီၢ်ကဝီၤတၢ်အိၣ်သးတဂၢ်တကျါဘၣ်အဃိ တၢ်လဲၤတၢ် က့ၢ်ကီၢ်ခဲဝဲတကး ဒဲးဘၣ်အမဲာ်ညါ ကီၢ်ပယီၤသးတဖၣ် ဖိၣ်တၢ်ဃာ်ဝဲပုၤလဲၤဆုၢ်ညၣ်ဆုၢ်သဒိၣ် တဖၣ်အိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

• မ့ၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးတၢ်ဂုာ်ကီၢ်

တနံာ်အံၤမ့ၢ်လၢထံးထီၣ်ဒိၣ် ဖဲ လါယူၤလံ ၂၁ သီ တုၤ လါယူၤလံ ၂၆ သီ, ၂၀၂၅ နံာ်အတီၢ်ပူၤယံာ်ဝဲဒီလါဃာ်ဃာ်အဃိ စံာ် ပွဲၤပူၤဘုသ့ၣ်တဖၣ်ဟးဂီၤဝဲအါမးန့ၣ်လီၤ. ထံက့ၢ်စ့ၢ်လီၤဘၣ်ဆၣ် စံာ်တနီၤတက့ၢ်ဂ့ၤထီၣ်လၢဘၣ်ဒီး ဘုသ့ၣ်တဖၣ်လီၤဘီသံ ကွံာ်ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် တုၤဃီၤလၢလါအိးကထိဘၣ် ၂၀၂၅ နံာ်အပူၤဒၣ်လဲာ်န့ၣ် ကီၢ်လီၢ်ကျိ ထံဒိၣ်တလီၤစ့ဒဲး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဆၢကတီၢ်ဖဲန့ၣ် စံာ်ကစၢ် (လၢအအိၣ်ဘူးဒီးကီၢ်လီၢ်ကျိ) တနီၤ အဘုဘၣ်ထီၣ်လံအဃိ ဘၣ်ကူးဝဲအဘုလၢထံ ကျါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထၢဖိၣ်တၢ်ဖိၣ်ဘုတဖၣ်ဝံဒၣ်လဲာ်န့ၣ် လၢတၢ်ဆါတၢ်ပူၤတကပၤတၢ်ဂုာ်ကီၢ်အိၣ်ဒဲးဒဲးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အဂုာ်ဒ်လဲာ် န့ၣ် ဘုသးအပူၤအိၣ်ဒၣ်ထဲတနာ် န့ၣ် ၁၃၀,၀၀၀ ဒီး ၁၅၀,၀၀၀ ကး အဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကွၢ်က့ၢ်လၢတၢ်လၢာ်ဘုၣ်လၢာ်စ့ၢ်

ဒီး ဘုဟးထီၣ်တအ့ကၢၣ် အမူးကယၤအဖီခိၣ်ဒီး စံာ်ပူၤဘုဟးဂီၤန့ၣ် ပှၤထူစံာ်ဖိတနီၤတၢ်ကဲဘျးတအိၣ်ဘၣ်အမဲာ်ညါ အိၣ်ဒၣ် လၢတၢ်တူၢ်လၢာ်တၢ်လၢာ်ဘျးလၢာ်စ့ၤကလီၤကလီၤအယီၤ အကမၢ်ထီၣ်ဒၣ်လဲာ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါအီးကထိဘၣ် ၂၀၂၅ နံၣ်အတီၢ်ပူၤအံၤန့ၣ် ဆၢကတီၢ်တုၤဃီၤဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကဘၣ်ဖုံလီၤဘီၣ်ဘၣ်(ပဲ)ချံလံ ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢ တၢ်စူၤအါအယီၤ ကဲထီၣ်တၢ်ကီၤတၢ်ခဲလၢပှၤဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လၢအကဖုံလီၤဘၣ်ဘီၣ်ဘၣ်ချံ ချူးဆၢချူးကတီၢ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး ပှၤထူစံာ်ဖိတနီၤဖုံလီၤတၢ်ချံတၢ်သၣ်ဝံၤ တၢ်စူၤအါအယီၤ တၢ်ချံဟးဂူၢ်ဟးဂီၤအိၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. တၢ် အိၣ်သးမ့ၢ်ကီၤခဲထဲလဲာ်ဘၣ်ဆၣ်သန့က့ ဒ်လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်မၤညီၣ်န့ၣ်တၢ်လဲာ်အသိး အဝဲသ့ၣ်တပာ်တၢ်ကွံာ်အတၢ် ဖဲးတၢ်မၤတဖၣ်ဘၣ်ဒီး ကျဲးစးမၤတၢ်သပှၢ်ပှၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိး လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် အဝဲသ့ၣ်တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးသမူအတၢ်ဖဲးတၢ်မၤ ဒီးသန့ထီၣ်အ သးလၢတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးလၢလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိမၤအိၣ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဝဲအါကလုာ်ဒ်အမ့ၢ် နံၣ်ထီတၢ်မ့ၢ် တၢ်ဘီ, နံၣ်ဖုာ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘီ ဒီး တၢ်အခ့အခါဆၢကတီၢ် (ရာသီပင်) တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒီးသ န့ၣ်ထီၣ်အသးလၢ မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤတၢ်အိၣ်သး ဒီး ထံဂုၤကီၢ်ဂၤအတၢ်ပှၤတၢ်ဆါကျိကျဲကဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤအဖီခိၣ် ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကဆါဘၣ်တၢ် (တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်, တၢ်ဒီးတၢ်လၢ) ဒီးအတၢ်ဟဲန့ၣ်ကျိကျဲ ကအိၣ် အဂီၢ် ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢပှၤမၤကတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ် ဒီး ဟိန်ကဝီၤတၢ်အိၣ်သးအဖီခိၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ် တၢ်သ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်, တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘီ ဒီး ပနံၣ်သံသိဟးထီၣ်လၢလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်ဖျးဝဲတဖၣ်အံၤန့ၣ် အပှၤတအိၣ်စ့ၢ်ကီး ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ် ပနံၣ်ဘျး (ကုန်ချော) လၢလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိအတၢ်လိာ်တဖၣ်တခီ တၢ်ဘၣ်ပှၤန့ၢ်အါလၢအပှၤကလံၤဒိၣ် ဒီး ကီၤခဲဝဲန့ၣ်လီၤ.

(ဂ) တၢ်လဲၤတၢ်က့ၢ်အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိာ်

ပမ့ၢ်ကွၢ်က့ၢ်လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိလၢအအိၣ်ဖဲ ဆီထံးကီၢ်ဆၣ်ဟိန်ကဝီၤပှၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်အိၣ်သးန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်အိၣ်မူဝဲဒၣ် လၢဝဲာ်ထီဒူအလီၤ (ဘၣ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်လၢတၢ်ပျံတၢ်ဖုးအပူၤ) ဒီး အခိၣ်မ့ၢ်တပျာ်တစု (မ့ၢ်ဘၣ်သဂါဒီးတၢ်ကီၤတၢ်ခဲ တၢ်တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်အပူၤန့ၣ်) ကတုၤဃီၤဝဲဆူတၢ်ဟးဂူၢ်ဟးဂီၤ (ကဘၣ်သဂါဝဲဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိ သးသမူအတၢ်ဂုၢ်ကီ) န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အဂ့ၢ်ဒ်လဲာ်န့ၣ် လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ဆၢကတီၢ်တၢ်အိၣ်သးအ ဖီခိၣ် အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်အိၣ်မူလဲၤက့ၢ်ဖဲးမၤဘၣ်တၢ်လၢ တၢ်ဘၣ်ယိာ်သးပျံၤအတက့ၢ်ပူၤလၢတၢ်လီၢ်ကီးတီးဒဲးန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ် ကတၢ်တမံၤလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ကီၤတၢ်ခဲလၢလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိအဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ ထံရှုၢ်ကီၢ်သဲးအတၢ်ဂုၢ်ကီၤလၢအမ့ၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအံၤ ဆီတလဲမၤဟးဂီၤကွံာ် လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိအတၢ်အိၣ်သးလီၤလီၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် ကွီၤတရံးမၤဘၣ် ဒိ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိလၢကျဲအပတီၢ်တဖၣ်ပတီၢ်အိၣ်အါမးအယီၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤအဖီခိၣ် လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ်ဘၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲဒီးတၢ်ကီၤတၢ်ခဲလၢအတၢ်လဲၤတၢ်က့ၢ်အပူၤ, အတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်ဖဲးတၢ်မၤအပူၤ ဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အ တၢ်ဂုၢ်ကီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တကးဒဲးဘၣ်အမဲာ်ညါ တၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤအယီၤဒုးကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီး အဝဲသ့ၣ်နီၢ်သးအတၢ်ကီၤတၢ်ခဲဒ်အ မ့ၢ် တၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီ, တၢ်ပျံတၢ်ဖုး, သးအတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်မဲာ်လီၢ်တဖၣ် ဒီး လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူအပူၤ တူၢ်ဘၣ်က့ၢ်ဝဲ လၢသးသမူတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂုၢ်အါမံၤအါကလုာ်အဖီခိၣ် လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲ တၢ်ဂုၢ်ကီၤအကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်လဲၤက့ၢ်ဖဲးမၤအပူၤ တၢ်တြီၤမၤတံာ်တံာ်အိၣ်ဝဲအါကလုာ် အကျါ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီး ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရီၤတၢ်သမံသမိၤတြဲၤ, တၢ်ထၢဆူၣ်ကျိာ်စ့ ဒီး တၢ်ဖိာ်န့ၢ်ဆူၣ်

မာကဲသုး မှတမ့ာ် ပီတၢၤ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤကီၤခဲခဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကီၤတၢ်ခဲတၢ်တြီၤမၤတံာ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အိၣ်လၢက့ၤတီၤအယီၤ လီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၤဟးဆွဲး ဒီး တမၤဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃးလိာ်သးဒီး အတၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်အတၢ်ကီၤအံၤဘၣ် တသ့ဘၣ် အယီၤန့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ်လုာ်အိၣ်နီၤခိသးသမူအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်ဒီး ပလၢာ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ကီၤတၢ်ခဲနီၤနီၤဘၣ်ဆၣ် ဟးဆွဲးဝဲတသ့လုၤတက့ၤဘၣ်အယီၤ ဘၣ်အိၣ်ဒၣ်ဝဲလၢ တၢ်သဘၣ်သဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အပူၤန့ၣ် လီၤ.

(ဃ) တၢ်ဃုာ်မ့ၤဟးဖျါဒီဖျါ စုကဝဲတၢ်သဘၣ်သဘၣ် ဒီး တၢ်ဒွဲးအူထီၣ်ဟံာ်ဃီ

ဟိန်ကဝီၤပူၤတၢ်အိၣ်သးတမ့ၢ်တခုၣ်ဘၣ် ဒီး တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲအဖိခိၣ် သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ကီၤဘၣ်ဂီၤစ့ၢ်ကီးဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤသ့ၣ်တဖၣ် ကဟဲထီၣ်န့ၣ်လီၤဟူးဂဲၤလၢသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤ သုးလီၢ်သုးက့ၤလဲၤအိၣ်က့ၤလၢအဘူး အတၢ်အိၣ်လၢတၢ်လီၢ်အဂၤန့ၣ်လီၤ. စုကဝဲတၢ်သဘၣ်သဘၣ်ကဲထီၣ်သးလၢလီၢ်ကဝီၤပူၤအယီၤ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်အိၣ် မူပွဲၤဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘီ တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢသုးဖိၣ်စုကဝဲကရူၢ်ကရၢတဖၣ် ဒုးလိာ်ယၤလိာ်သးအယီၤ ကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဒီး တုၤဒၣ်လဲာ်လၢ တၢ်သံတၢ်ပုၤပတီၢ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါမ့ၢ် ၂၀၂၅ နံၣ် အတီၢ်ပူၤန့ၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤ ဒီး လီၢ်ကဝီၤပုၤပာ်ဆၢတၢ်ကရၢ တဖၣ်အဘၣ်စၢၤအယီၤ ဂံၢ်ခိၣ်ထံးကရူၢ် (၃) ဘၣ်(လၢအမ့ၢ် ပူၤယုၤကရူၢ်, အဝဲကရူၢ်, ပစိၤမ့ၢ်ကရူၢ်) အပူၤ ဒူသဝီ (၈) ဖျါၣ် ဘၣ်သုး လီၢ်သုးက့ၤဒီးဘၣ်ဃုာ်အိၣ်ကဒုလၢပုၤပူၤန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတနီၤဘၣ်သုးလီၢ်က့ၤဆူတၢ်လီၢ်အဂၤအိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်ဖဲ လါစဲးပထုဘၣ် ၂၆ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ကဒီးလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤ ဒီး တၢ်ပာ်ဆၢကရူၢ်ကရၢတဖၣ် ဖဲ ချါၣ်လွံာ်ထူၣ် (ညောၣ်လေးပၣ်း) ဝုာ် ဒီး ဝုာ်ထူ (ရွှေကျၢၣ်) ဝုာ် အဘၣ်စၢၤ ဟိန်ကဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤအယီၤ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိ သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်သုးလီၢ်သုးက့ၤဒီး ဘၣ်ပာ်တ့ၢ်ကွံာ်ဒူသဝီအိၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးဘျီဝဲအံၤ သဝီ (၁၁) ဖျါၣ်ဒီး လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိနီၣ်ဂံၢ် လၢအကလး ဘၣ်သုးလီၢ်က့ၤဒီး ဘၣ်လဲၤဃုာ်အိၣ်ကဒုလၢဝုာ်ပူၤ ဒီး တနီၤဘၣ်ဟးအိၣ်ကဒုက့ၤလၢ ဒူသဝီအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ် ဖဲလါအိးကထီဘၣ် ၁၆ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်အန့ၢ်န့ၢ် ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအသုးတဖၣ် ဟဲန့ၣ်လီၤဖဲ ကခ--- သဝီ ဒီး ဒွဲးအူကွံာ်ဝဲ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိဟံာ်ဃီအဖျါၣ် (၇၀) ဘျီၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃. ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤ တၢ်ထၢဆူၣ်သုး

ဆီထံးကီၢ်ဆၣ်ဟိန်ကဝီၤပူၤ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤတဖၣ် အတၢ်အိၣ်သးအိၣ်ဒိအံၤ ပကထံာ်ဘၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအ သုးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲသုးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤထီၣ်ဘိတပယုၤဃီန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲ လါဖျါတြျါအါရံၤ ၁၀ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤဝဲတၢ်ထၢသုးသဲးစးတၢ်ဘျါဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ် ဆီထံးကီၢ်ဆၣ်ဟိန်ကဝီၤအပူၤ တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ်လီၢ်ကဝီၤသ ဝီဖိ လၢကဘၣ်န့ၣ်လီၤကဲသုးန့ၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲကိးလါဒဲးန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢတၢ်ဃုထၢထီၣ်အီၤတဖၣ်မ့ၢ်တန့ၣ်လီၤကဲသုးဘၣ်ဒီး ဒိ တၢ်ပာ်ပနီၣ်အိၣ်အသိး ဘၣ်ဟ့ၣ်ဝဲစ့ ဟံာ်တဒုၣ်န့ၣ်စ့ ၂၀,၀၀၀ ကး တုၤလၢ ၁၅၀,၀၀၀ ကးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဃုဆူၣ်စ့ဒိအံၤ (စ့အနီၣ်ဂံၢ်ထဲလဲာ်တခီ) ဒိးသန့ၤထီၣ်အသးလၢ လီၢ်ကဝီၤတဘျီဒီးတဘျီအဖိခိၣ် ပုၤတီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲတၢ်တဂၤ ဒီး တဂၤအတၢ် ဆၢတံာ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လီၤတနီၤ လီၤကဝီၤသဝီဖိန့ၣ်လီၤကဲသုးတအိၣ်ဘၣ်အယိ ဘၣ်ဖိၣ်တၢ်ဖးအိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကီၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢဖိၣ်တၢ်ဖးန့ၢ်ဒီး မ့ၢ်တအဲၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤကဲသုးဘၣ်န့ၣ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်စ့ ၅၀၀,၀၀၀ ကး ဘျဲၣ်န့ၣ်လီၤ. စ့သ့ၣ်တဖၣ်အံၤကမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကဃုန့ၢ်ပုၤလၢအသးဆူၣ်မၤတၢ် (ဒီးလဲကဲသုးတခါအံၤ) ဒီး တၢ်ကဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ကဲသုးအဘူးအလဲအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤတဖၣ်မၤဝဲတၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ်သုးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤန့ၣ် (အဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်ဃာ်လီၤကဝီၤသဝီဖိတဖၣ်ဒီး) ပုၤမ့ၢ်တအဲၣ်ဒီးလဲကဲသုးဘၣ်တခါ ပုၤ(ဟံၣ်ဖိဃီဖိ) ဘၣ်လဲထုးထီၣ်က့ၤအိၣ်လၢစ့နီၢ်တဂၤ စ့အကလီၤတကယၤ (၁၀,၀၀၀,၀၀၀) ကး တုၤဆူ အကလီၤခဲကယၤ (၂၀,၀၀၀,၀၀၀) ကးဘျဲၣ် အိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအသးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤကဲထီၣ်ဝဲ(ကျိၣ်စ့တၢ်အိၣ်တူၢ်အိၣ်ကလီၤ)မ့ၢ်ကျိၣ်ဝဲၤကွၢ်တၢ်မၤဖးဒိၣ်တမံၤလၢကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအသးခိၣ်သုးန့ၢ် ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤတၢ်ထၢဆူၣ်သုးအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤပာ်ပနီၣ်ဃာ်ပုၤအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒွးလၢကဘၣ်ကဲသုးလၢကီၢ်ဆၣ်တဘျီစ့ၣ်စ့ၣ်အိၣ်ပာ်လဲန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်မ့ၢ်လၢလီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် တအဲၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤကဲသုးဘၣ်အယိ တၢ်မ့ၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ်အိၣ် ဒီး ဒ် ကျိၣ်စ့ဂံၢ်ဘါအိၣ်အသိး ဟ့ၣ်ကျိၣ်ဟ့ၣ်စ့အါအါဂီၢ်ဂီၢ် ဒ်သိးကထူၣ်ဖျဲးထီၣ်ဘၣ်ဝဲလၢတၢ်ထၢဆူၣ်သုးအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအသးဒ်အံၤယံာ်ထီၣ်ဒီးကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဖးဒိၣ်တမံၤလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤသုးဖိတဖၣ် ကအိၣ်ဘၣ်ကျိၣ်စ့ (တၢ်အိၣ်ကဘျီအိၣ်ကဘျီ) အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါအီကူး, လါစဲးပထုဘၣ် ဒီး လါနီၣ်ဝဲဘၣ် ၂၀၂၅ နံၣ်အပူၤ ဆီထံးကီၢ်ဆၣ်ဟိန်ကဝီၤပူၤ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤ ဖိၣ်န့ၣ်ဝဲလီၤကဝီၤသဝီဖိအါန့ၢ်ဒီး (၁၀၀) ဂၤန့ၣ်လီၤ. တလါအတီၢ်ပူၤဖိၣ်ဝဲ လီၤကဝီၤသဝီဖိအိၣ်ဝဲအဂၤ (၃၀) ဘျဲၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤသဝီဖိလၢဘၣ်တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်အိၣ်တဖၣ် တၢ်ဆုၤအိၣ်လၢ အိၣ်တွဲ (အုတ်တွင်း), တဲၣ်က့ (တိုက်ကြီး) ဒီး ဆူတၢ်လီၤလၢသုးအတၢ်သိၣ်လိအိၣ်အလီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ဖဲလါနီၣ်ဝဲဘၣ်အပူၤ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤသုးသ့ၣ်တဖၣ်အခိၣ်အနါန့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်လၢ ကဘၣ်ဖိၣ်န့ၢ်ဝဲလီၤကဝီၤသဝီဖိ (၁၃) ဂၤ လၢကန့ၣ်လီၤကဲသုးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်န့ၢ်ဝဲခဲလၢာ် (၃၀) ဂၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်ဝဲအါန့ၢ်ဒီးတၢ်န့ၣ်လီၤအိၣ်အသိး မ့ၢ်လၢပုၤလၢအဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်န့ၢ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိမ့ၢ်လူၤဃုထုးထီၣ်က့ၤအိၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်စ့အယိန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအသးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒီးန့ၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီၤစ့သ့ဝဲလၢကျဲအဂၤတဘိ ဒ်အမ့ၢ် ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအသးဖိလၢအအိၣ်လၢကီၢ်ဆၣ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်န့ၢ်သုးဒ်တၢ်ပာ်ပနီၣ်အနီၣ်ဂံၢ်အသိး မ့ၢ်တန့ၢ်ဘၣ်ဒီးအမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်ပုၤနီၣ်ဂံၢ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဆုၤဃီၤန့ၢ်ဝဲဒီးဒီးလဲဝဲလၢစ့န့ၣ်လီၤ. ဒ်လီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲအသိး (အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်စ့ပုၤ) နီၢ်တဂၤ စ့အကလီၤတကယၤယံာ်ဆံ (၁၅,၀၀၀,၀၀၀) ကး န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအတၢ်မၤအံၤကဲထီၣ်ဝဲ တၢ်မၤကၤအိၣ်ပုၤကညီလၢသဲစးတၢ်ဘျီအဖိလၢာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤကၤပုၤကညီတၢ်မၤအံၤအိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤဝဲလၢပသိးပကျိၣ်ဖျိဖျိဖျါဘၣ်ဆၣ်တၢ်တြီအိၣ်တအိၣ်ဘၣ်ဒီး တၢ်ကတြီအိၣ်အကျိၣ်အကျဲတအိၣ်စ့ၢ်ကီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄. တၢ်ဒုးတၢ်ယၤ, တၢ်ခွဲၣ်အူသဝီဖိဟံၣ်ဃီ, ကဘိယူၤဟဲခးလီၤတၢ်လၢသဝီပူၤ, တၢ်သံတၢ်ပုၤ, တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဒီး တၢ်ဟးဂူၢ်ဟးဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်

မ့ၢ်ဒုးယၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတကပၤဖဲ လါမ့ၢ် ၂၀၂၅ နံၣ်အတီၢ်ပူၤ လီၤကဝီၤပုၤပာ်ဆၢတၢ်အသးပာ်ဖိၣ်တဖၣ် ထီၣ်ဒုးမၤန့ၢ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအသးကလၢ (၂) ဖျါလၢအမ့ၢ် ခိၣ်ချ့သုးရ့ၣ် (ခမရ) နီၣ်ဂံၢ် (၅၉၈) ဖဲ ဖါဘိၣ် ဒီး ကွဲးစ့ သုးကလၢအယိ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအိၣ်ဒီး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢကဟဲက့ၤထီၣ်မၤန့ၢ်က့ၤဝဲအသးကလၢဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအသး

ဖိအတော်ဟူးတော်ဂဲတဖှ်အကျါအိန်ဒီး တာ်ခးလီၤနီၤစါကျိဖးဒိန်, ဗြိဟဲတ့ၢ်လီၤမ့ၢ်ပိာ်, သုးကဘီယုၤခးလီၤတော်ဒီး တ့ၢ်လီၤမ့ၢ်ပိာ် တဖှ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤသုးဖိအတော်ခးလီၤနီၤစါကျိတဖှ်အံၤန့ၣ် တမ့ၢ်အခးလီၤတော်ထဲတော်လီၤလၢ အဒုၣ်အဒါအိန် အလီၢ်တဖှ်ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ခးလီၤစ့ၢ်ကီးဝဲတော်လၢဒုသဝီပူၤတော်ဘျုးတော်ဘါလီၢ် ဒီး လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတော်သ့ၣ်ထီၣ်တဖှ်အကျါ အိန်အဃိ တော်ဟးဂုာ်ဟးဂီၤအိန်ထီၣ်ဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအကဘီယုၤ ဒီး ဗြိ တ့ၢ်လီၤမ့ၢ်ပိာ်အဃိ ဘၣ်ဒိဟးဂီၤဝဲ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိ အဟံၣ်အါန့ၢ် (၃၅) ဖျါဒီး ခးလီၤနီၤစါစ့ၢ်ကီးကျိဖးဒိန်အဃိ ဘၣ်ဒိဟးဂီၤဝဲလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိဟံၣ်ဃိအိန် အါဖျါန့ၣ်လီၤ. တကးဒဲးဘၣ်အမဲၣ်ညါ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤဒုးယၤအတော်ဟူးတော်ဂဲတဖှ်အကျါ အဝဲသ့ၣ်ဒွဲၣ်အူထီၣ်ကွံာ် စ့ၢ်ကီးဝဲ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိအဟံၣ်အါဖျါ (၇၀) ဘျုးန့ၣ်လီၤ.

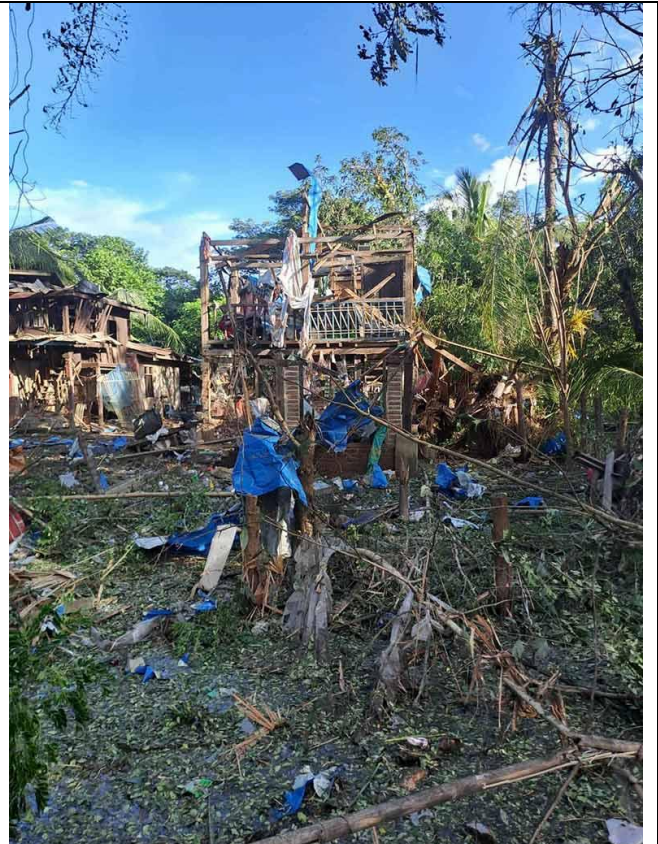
ဖဲလါစဲးပထုဘၣ် ၂၆ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်အနံၤန့ၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤ ဒီး KNLA သုးပာ်ဖိၣ်သ့ၣ်တဖှ် အဘၣ်စၢၤဖဲ ကက--- သဝီ, ပူၤယုၤကရုာ်ပူၤ ဒီး မ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအပုၤဘၣ်ဒိအါအဃိ လၢတၢ်ဟဲဒုးစၢၤအပုၤအဂီၢ် ဖဲမုာ် ထူၣ် ၁၂:၀၀ နံၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအကဘီယုၤ Y-12 ဟဲတ့ၢ်လီၤမ့ၢ်ပိာ် (၆) ဖျါ ဖဲပူၤယုၤကရုာ် ဟိန်ကဝီၤပူၤ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ပိာ်အကျါ (၂) ဖျါန့ၣ်လီၤတော်လၢသီခါဖျါကရုာ်ပူၤ ဖဲ ကက--- သဝီ, ပူၤယုၤကရုာ်ပူၤဒီး ဘၣ်ဒိဟးဂီၤဝဲသီခါဖျါ အိန်ဒုး, အဒုၣ် ဒီး တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢအအိန်ဖဲသီခါဖျါအပူၤသ့ၣ်တဖှ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤခဲဘျုးအံၤ တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်အီၤလၢလီၢ်ကဝီၤပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိန် ဖဲလါစဲးပထုဘၣ် ၂၆ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖှ်အံၤဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဖဲ လါစဲးပထုဘၣ် ၂၆ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်အနံၤ မုာ်ထူၣ် ၁၂:၀၀ နံၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ် ကီၢ်ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအကဘီယုၤဟဲတ့ၢ်လီၤမ့ၢ်ပိာ်လီၤတော်လၢသီခါဖျါက ရုာ်ပူၤဖဲ ကက--- သဝီ, ပူၤယုၤကရုာ်, ဆိထံးကီၢ်ဆၢ, ချါၣ်လွံာ်ထူၣ်ကီၢ်ရဲၣ်ပူၤအဃိ ဘၣ်ဟးဂီၤဝဲသီခါဖျါတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ဒီး တၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢအအိန်

လၢသီခါဖျါအပူၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- လီၢ်ကဝီပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ)

ဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၈ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်ဟါခီ ၃း၃၂ မံးနံးအဆၢကတီၢ် ကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤအကဘီယုၤဒုးသးတဘျီဟဲတ့ၢ် လီၤမ့ၣ်ပီၢ် (၅၀၀) ပီၢ် တဖျါဒီးလီၤတံၣ်ဖဲ အူက--- အဟံၣ်ကရူာ်ပူၤ ဖဲ ကဃ--- သဝီ, သဲၣ်ကဲၤကိကရူာ်, ဆိထံးကီၢ်ဆၣ် အပူၤအဃိ မ့ၣ်ပီၢ်အက့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဖျါဒီးဘၣ် မၣ်ဂ--- သးနံၣ် (၁၈) နံၣ် ဖဲအမဲၣ်သၣ် ဒီး သံကွံာ်ဝဲတဘျီဃီန့ၣ်လီၤ. မ့ၣ်ပီၢ်အက့ၣ် သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဟးဂီၤစ့ၢ်ကိးဝဲ သဝီဖိအဟံၣ် (၂) ဖျါလၢအမ့ၢ် အူက--- ဒီး အူခ--- အဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤခံဘၣ်အံၤ တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အိၤလၢလီၢ်ကဝီပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါအအိၣ် ဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၈ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤခံဘၣ်အံၤဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဖဲလါ အိးကထိဘၣ် ၈ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤအကဘီယုၤလဲၤခးလီၤတၢ်လၢ ကဃ--- သဝီ, သဲၣ်ကဲၤကိကရူာ်, ဆိထံးကီၢ်ဆၣ်, ချါလံာ်ထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ် အဆၢကတီၢ် ဘၣ်သံသဝီဖိသးစၢ်မ့ၣ်ဖိတဂၤဒီး ဘၣ်ဟးဂီၤဟံၣ် (၂) ဖျါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢစုစ့ၣ်တဘျီန့ၣ်ဟ်ဖျါထီၣ်ဝဲ မၣ်ဂ--- သးနံၣ် (၁၈) နံၣ်တဂၤ ဘၣ်ဒီးမ့ၣ်ပီၢ်အက့ၣ်ဖဲအမဲၣ်သၣ်အဃိ သံကွံာ်ဝဲတဘျီဃီအဂီၤ ဒီး မ့ၣ်ပီၢ် တၢ်ဂီၤလၢစုစ့ၣ်တဘျီအံၤဟ်ဖျါထီၣ် အူက--- ဒီး အူခ--- အဟံၣ်ဟးဂီၤလီၤပီၢ်ကွံာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- လီၢ်ကဝီပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ)

အါန့ၣ်အန့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤဒြိ ဒီး ကဘီယုၤဒုးသးသ့ၣ်တဖၣ် ဟဲခးလီၤကျိဖးဒိၣ် ဒီး တ့ၢ်လီၤမ့ၣ်ပီၢ်လၢ လၢဒုသဝီပုၤတဝၢ ပူၤ တကးဒီးဘၣ်အမဲၣ်ညါ ဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၂၆ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ်, ကီၢ်ပယီၤသး စးထီၣ်သ့ၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲ စဲးကလံၤသဒါမ့ၢ် - ပၤရၤမိၤထး (စက်တဝဲလေထိး) ဒီး ဟဲတ့ၢ်လီၤမ့ၣ်ပီၢ်အဆိကတၢ်တဘျီဖဲ ဆိထံးကီၢ်ဆၣ်ဟိန်ကဝီပုၤန့ၣ်လီၤ.

၅. ကိပ်ယီၤသုးမိစိရိဖိာ်ပိတၢ၊ ဒီးမၤလိာ်ကဝီသဝီဖိကဲန့ၢ်အိၤ ကတီၤတၢ်ဒိသဒါ

ဖဲဆိထံးကိာ်ဆၢဟိန်ကဝီပူၤ ကိပ်ယီၤသုးအသုးရၢၢ်အိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးအိၣ် (၅) ရၢၣ် ဒီး ဒုးယၤ (၁) ဘ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးကလၢမဲလၢ်အိၣ်အါန့ၢ် (၁၂) ဖျါၣ် ဒီး တၢ်ဟ်လီၤသုးတၢ်သမံသမိတြဲအိၣ်ဝဲအါတၢ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ကိပ်ယီၤသုး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဂၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲအါမၤအကျါပုၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ဖိာ်န့ၢ်ဆူၣ်သုး, တၢ်မၤန့ၢ်ဆူၣ်လီၤကဝီသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဆူၣ် တၢ်အိၣ်(ဝံပိတၢ) ဒီး သုးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်အခါ ကွဲန့ၢ်ဆူၣ်လီၤကဝီသဝီဖိလၢ ကဆုၢ်ခိဖျါအတၢ်လဲၤကျဲ (ဒိကတီၤတၢ်ဒိ သဒါလီၤအဝဲသ့ၣ်သးအသိး) အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၂၀၂၅ နံၣ်အပူၤ မ့ၢ်လၢတၢ်ပာ်ဆၢသုးပာ်ဖိာ်လၢအမ့ၢ် KNLA, KNDO, ဒီး PDF သ့ၣ်တဖၣ် တြီမၤတံာ်တၢ်ကိပ်ယီၤသုးမိစိရိအသုးသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟဲဆူၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အသုး မ့ၢ်သံၣ်ဘိ လၢတၢ်မဲာ်ညါသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်အဆၢကတီၤအပိ ဖဲလါအိးကထိဘၣ် ၂၁ သီ, ဒီး ၂၂ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ် ကိပ်ယီၤ သုးမိစိရိအသုး ကိးဖိာ်ဝဲလီၤကဝီသဝီဖိလၢအကူၣ်လဲၤမၤကၤတၢ်တဖၣ်ဒီး မၤအဝဲသ့ၣ်လဲၤဆူၣ်အသုးတၢ်အိၣ်တၢ်အိဆူ အပူၤတၢ်မဲာ်ညါတဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါနိာ်ဝဲဘၣ် ၆ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ် ဂီၤခိ ၉:၀၀ န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၤန့ၣ် ကိပ်ယီၤသုးမိစိရိအသုးလၢအမ့ၢ် ခိာ်သုးရၢၣ် (ခလရ) နိာ်ဂံၢ် (၅၇) တဖုအံၤ န့ၣ်လီၤဖိာ်ဝဲ သဝီဖိ (၆) ဂၤဖဲ ရီၤဘၣ်ကျိးတဘျီအပူၤဖဲ အအ--- သဝီ, အ့ကနံၤကရုာ်, ဆိထံးကိာ်ဆၢ န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဖိာ်ပုၤသဝီဖိ (၆) ဂၤအံၤဝဲအလီၢ်ခံ အဝဲသ့ၣ်မၤဆူၣ်ပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဝဲန့ၣ်အဝဲသ့ၣ် ပိတၢ ဒီး မၤန့ၢ်ဆူၣ်သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢကကဲန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဒိသဒါကတီၤ ဒီးလဲၤတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အမဲာ်ညါ လၢအဝဲသ့ၣ်တၢ်လဲၤကျဲ အဘျီဝဲအံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ ကိပ်ယီၤသုးမိစိရိအသုးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလဲၤတုၤလၢ ဧက--- သဝီ, အ့ကနံၤကရုာ်အဆၢကတီၤ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဒီး KNLA သုးပာ်ဖိာ်အဘၣ်စၢၤအပိ သဝီဖိလၢအဘၣ်ဝဲန့ၢ်ကိပ်ယီၤသုးမိစိရိအပိတၢတနီၤ ဘၣ်ဒိဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

၆. ၂၀၂၅ နံၣ်တၢ်ဃုထၢ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂုာ်ကိ ဒီး တၢ်လီၤဘၣ်ယိာ်အိၣ်ထီၣ်လၢလီၤကဝီသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

ဖဲ ၂၀၂၀ နံၣ်တၢ်ဃုထၢဝဲအလီၢ်ခံ ကိပ်ယီၤသုးမိစိရိတဖုအံၤ ဃုထီၣ်တၢ်ဂုာ်ဒီးစံးဝဲလၢ တၢ်ဃုထၢတၢ်ဖးကမံးတံာ် (ရွေး ကောကံပွဲမဲကောငမရှင်) မၤတၢ်တတီတတြိဘၣ် ဒီး ဃုထီၣ်ဝဲလၢတၢ်ကက့ၤသမံသမိက့ၤတၢ်ဖးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢ NLD (ဒိကလုာ်ဒိာ်မိကရုၢ်စံာ်ကရုၢ်မိာ်ပုၤ-အမျိုးသားဒိကုကရေစိအဖွဲချုပ်) ထံၣ်ကိာ်သဲးပာ်တံာ် လၢအနၢၤတၢ်ဃုထၢတဖုအံၤ တတူၢ်လိာ်ဝဲတၢ်ဃုထီၣ်အံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကိပ်ယီၤသုးမိစိရိအံၤ တသးမံဘၣ်အပိ ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ကွဲာ်ဝဲထံကိာ်တၢ်စိတၢ် ကမိၤ ဒီးစးထီၣ်ဖိာ်ဒုးဃာ်ဝဲ NLD ခိာ်န့ၢ်ခါးစးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ် (၂၀၀၈) ထံကိာ်တၢ်ဘျါသဲးခိာ်သ့ၣ် ဟ့ၣ်ခွဲးဟ့ၣ်ယာ် အဝဲသ့ၣ်အိၣ်အသိး ကိပ်ယီၤသုးမိစိရိအံၤ ဖိာ်ပတြီထံကိာ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢကန့ၢ် ပၤဘၣ်ဝဲဒုာ်အဂီၢ် (၆) လါ ဒီး အလီၢ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ် သုးအါထီၣ်ဝဲန့ၢ် (၆) လါ ဒီး ကဘၣ်မၤက့ၤဝဲတၢ်ဃုထၢန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢဆၢကတီၤအံၤ ပထံာ်ဘၣ်လၢ ကိပ်ယီၤသုးမိစိရိအံၤ ဟံးဃာ်ဝဲထံကိာ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤယံာ်ဝဲ (၄) နံၣ်ဘျီလံန့ၣ်လီၤ. ကတီၤအံၤကိပ်ယီၤသုးမိစိရိပုၤန့ၢ်စိ န့ၢ်ကမိၤခိာ်မဲးရှုာ် (ထံကိာ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢဒီးတၢ်မုာ်တၢ်ခုာ်ခိာ်မုရှုာ် (နလအ - SSPC)) ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲလၢကမၤက့ၤဝဲ တၢ်ဃုထၢဖဲ လါဒိာ်စဲဘၣ် ၂၀၂၅ နံၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပမ့ၢ်ကွၢ်က့ၤကိပ်ယီၤသုးမိစိရိပုၤန့ၢ်စိန့ၢ်ကမိၤခိာ်မဲးရှုာ် (SSPC) ရဲၣ်ကျဲဝဲတၢ်ဃုထၢအမူးဝဲအံၤန့ၣ် အါတက့ၢ်လီၤကဝီ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ထံာ်ဝဲလၢ တမ့ၢ်တၢ်ဃုထၢလၢအတီအတြိဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢဒီးမ့ၢ်လၢလီၤကဝီသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်

အိန်မူဘုာ်ဝဲလၢ ကီုပယီၤသးမိၤစိရိၤတၢ်ဖိၣ်ပျံၤ, တၢ်မၤနၢၤမၤဃုာ်, တၢ်ဆိၣ်တၢ်မၤနၢၤ ဒီး တၢ်မၤပျံၤမၤဖုး တဖၣ်ပူၤအဃိ လီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကျဲလၢကဃုာ်ထၢဝဲအဂၤတအိန်ဘုာ်န့ၣ်လီၤ. ထံၣ်ကီုသးကရုာ်ကရၢတနီၤလၢအန့ၣ်လီၤတၢ်ဃုာ်ထၢ တဖၣ်စ့ၢ်ကီး ကီုပယီၤသးမိၤစိရိၤကုာ်တရံးဆိၣ်ထွဲပာ်စၢၤအိန်န့ၣ်လီၤ. ဆီထံးကီုဆၢဟိန်ကဝီၤပူၤ ထံၣ်ကီုသးပာ်တံၣ် အိန်ဝဲ (၃) ဖုလၢအမ့ၢ် PLDP (ပြည်သူ့ဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးပါတီ), USDP (ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ), ဒီး PPP (ပြည်သူ့ရှေ့ဆောင်ပါတီ) သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤဟူးဂဲၤရိၣ်ဖိၣ်ဝဲလီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်လၢ ကန့ၣ်လီၤပာ်ဃုာ်ဝဲ လၢ ၂၀၂၅ နံၣ် တၢ်ဃုာ်ထၢဘျီဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢအိးကထိဘၢၣ် ၉ သီ, ၂၀၂၅ နံၣ်န့ၣ် ထံၣ်ကီုသးပာ်တံၣ်တဖၣ်ဟဲအိးထီၣ် အရူ ဖဲ ဝုာ်ထူ (ရွှေကျင်မြို့) ဒီး စးထီၣ်ရိၣ်ဖိၣ်ဝဲလီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖးအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်ထၢဖိၣ်မၤနီၣ်န့ၣ်ဝဲလီၤကဝီၤသဝီဖိ ဟံၣ်ဒုၣ်စရိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘုာ်ဆၢဟူးဂဲၤန့ၣ်ဒုၣ်ထဲလၢဝုာ်ပူၤ ဒီး ဒုသဝီလၢ တၢ်ပာ်ဆၢသးပာ်ဖိၣ်ကရၢတဖၣ် လဲၤန့ၣ်လီၤရိၣ်ဖိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါတတုၤလီၤဒဲးဘုာ်တဖၣ်အဟိန်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ကီုပယီၤ သးမိၤစိရိၤတၢ်ရဲၣ်တၢ် ကျဲလၢအမ့ၢ် ၂၀၂၅ နံၣ်တၢ်ဃုာ်ထၢအံၤန့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်တီၢ်တြၢဘုာ် ဒီး တၢ်သဘူၤတအိန်ဘုာ်န့ၣ် လီၤကဝီၤသဝီဖိတဖၣ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်ဃုာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်လၢတၢ်ဆိၣ်သနးဘုာ်ဒီး တမ့ၢ်လၢလီၤကဝီၤသဝီဖိတဖၣ် ကပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်ဃုာ်ထၢဘျီဝဲအံၤဘုာ်န့ၣ်လီၤ.

၇. တၢ်မူတၢ်ဘျးအတၢ်အိန်သး

ဆီထံးကီုဆၢဟိန်ကဝီၤပူၤကသံၣ်မူဘျးတၢ်အိန်သးအဖိခိၣ် ပမ့ၢ်ထီၣ်သတြၢတၢ်အိန်သးလၢတချးလၢကီုပယီၤသးမိၤစိရိၤ ဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံၣ်ကီုတၢ်စိတၢ်ကမိၤဒဲးဘုာ်အဆၢကတီၢ်တၢ်အိန်သး ဒီး သးမိၤစိရိၤဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံၣ်ကီုတၢ်စိတၢ်ကမိၤဝဲအလီၢ်ခဲ တၢ်အိန်သးသ့ၣ်တဖၣ် ပထံၣ်ဘုာ်လၢကသံၣ်မူဘျးအါကလုာ်ဟဲန့ၣ်လီၤလၢပဟိန်ကဝီၤပူၤအါထီၣ်ဝဲ တၢ်စူးကါသူအိၤအါထီၣ် ဒီး ရၤလီၤအသးလၢတၢ်လီၤတဘျးတီၤလဲၤန့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်မူဘျးလၢအမ့ၢ် သးတခါအံၤန့ၣ် အိန်ဟံးတုာ်ဝဲလံၤဖဲဖုအစိၤ လဲၤန့ၣ်လီၤ. ဘုာ်ဆၢဒီး စိအတၢ်လဲၤတရံးသးအဖိခိၣ် သးလၢဘုာ်တၢ်တုၤအိၤလၢကံးပိးလီၤသ့ၣ်တဖၣ် အိန်အါထီၣ်ဝဲဒီးတၢ်စူး ကါသူအိၤအါထီၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၂၀၂၄ နံၣ်အတီၢ်ပူၤ ကသံၣ်မူဘျးတဖၣ်ဟဲတုၤလီၤလၢ ဆီထံးကီုဆၢဟိန်ကဝီၤပူၤလဲၤ ဘုာ်ဆၢ တၢ်ဃိထံအိၤ ဒီး တၢ်ဟံးဂုာ်ဝိအိၤတန့ၢ်ဘုာ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ ၂၀၂၅ နံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ် (ခုာ်အဲၣ်ယုၣ်) ဘုာ်ဘၢတၢ်သမံသမိးတြၢသ့ၣ်တဖၣ် ဖိၣ်န့ၣ်ကသံၣ်မူဘျးသ့ၣ်တဖၣ်အိန်ထီၣ်ဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤ. ကသံၣ်မူဘျးလၢပုၤစိၣ်ခိအိၤသ့ၣ်တဖၣ်အါဒုၣ်တၢ်တက့ၢ်မ့ၢ်ဝဲ WY (ယါဘုာ် - ကသံၣ်ကသ့ၣ်) အဖျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအစိၣ်ဆုၢကသံၣ်မူဘျး မ့တမ့ၢ် သူကသံၣ်မူဘျးသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ပုၤလၢတၢ်ချၢလၢအအိန်လၢပၤထံးပျီဟိန်ကဝီၤ ဒီး ပုၤဝုာ်ဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဃိထံထံၣ်န့ၣ်ပုၤသူကသံၣ်မူဘျး ဒီး ပုၤမၤကၤကသံၣ်မူဘျးသ့ၣ်တဖၣ်အကျါ ပာ်ဃုာ်စ့ၢ်ကီးဒီး ပိာ်မုာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤ (သူဒီးဆါကသံၣ်ကသ့ၣ်) လၢ(ကညီဒီးကလုာ်ပၤကီုသး - KNPF) ဖိၣ်န့ၣ်အိၤတဖၣ် တၢ်ဟံးဂုာ်ဝိအိၤ ဒ်ကီုသူလုၤတၢ်မူတၢ်ဘျးသဲးလီၤဆီ အိန်ကွဲးလီၤသးအသိးန့ၣ်လီၤ. ဆီထံးကီုဆၢဟိန်ကဝီၤပူၤ ဘုာ်ထွဲဒီးကသံၣ်မူဘျး ကွီၢ်မုာ်ဂုာ်ဝိ တၢ်ဟံးထီၣ်ဂုာ်ဝိ လိာ်ဘၢလိာ်ကွီၢ်အိန်ဝဲခဲလၢာ် (၆) ခါန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးတၢ်သူကသံၣ်မူဘျးသ့ၣ်တအိန်တဂ့ၤအဂီၢ် KNU တၢ်ကရၢကရိ ဒီး KNPF ရဲၣ်ကျဲၤဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်ဒီး သဲးတၢ်ဒိၣ်စိတၢ်မၤလီၤတဖၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤကျါတံာ်

တၢ်ဟ်ဖျါတဘျီအံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲသဝီဖိလၢအအိၣ်ဖဲ ဆီထံးကီၢ်ဆၢအဟိၣ်ကဝီပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ် ဒီး တၢ်လဲၤခီဖျါ ဘၣ်တၢ်မၤပယုဲပုၤဟိၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်ကလုာ်လုာ် KHRG မၤနီၣ်မၤဃါဝဲဖဲ လါမ့ၢ် တုၤ လါနီၣ်ဝုဘၣ် ၂၀၂၅ နံၣ်အပူၤလီၤ. ပမ့ၢ်ကွၢ်ကတၢ်အိၣ်သးလၢ တၢ်ကွဲးဖျါထီၣ်အီၤလၢထးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် ပကထံၣ်ဘၣ်လၢ ပုၤဟိၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သး အံၤ တဂ့ၤထီၣ်ဘၣ်အမဲာ်ညါ တၢ်မၤပယုဲသ့ၣ်တဖၣ် ဟဲအါထီၣ်ကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲ စုကဝဲတၢ်သဘံၣ်သဘျီ, ကီၢ်ပယီၤသးဖိၣ်ပီတၢ် ဒီး မၤ ဆူၣ်သဝီဖိကဲကတိၤတၢ်ဒိသဒါလၢတၢ်မဲာ်ညါ, ခွဲၣ်အူသဝီဖိဟံၣ်ဃီ, ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်, ငြိ ဒီး ကဘီယူၤကွံာ်လီၤမ့ၢ်ပီၤလၢသဝီပူၤအဃိ ဘၣ်ဒိ ဒီး ဘၣ်သံသဝီဖိ, မၤဟးဂီၤလီၤပျီၤသဝီဖိဟံၣ်ဃီ တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်, တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ် ဒီး တၢ်ဘျီတၢ်ဘါလီၢ် သ့ၣ်တဖၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကီတၢ်ခဲလၢကီၢ်ပယီၤသးမိဖိရဲၤ တဖၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤအိၣ်အါ ဒီး တၢ်ဆိၣ်သနဲးလၢ န့ၣ်ဆၢမ့ၢ်ခိၣ်ကလံာ်တဘျီလီၢ်ဘၣ်စး ဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကူၣ်သ့, ဆူၣ်ချ့, တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘါ, တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤ, တၢ်ကူၣ်လဲၤမၤကၤဒီး တၢ်လုာ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးသမူ တၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်အိၣ်သးတဖၣ် ကီၢ်ခဲဒိၣ်ထီၣ်န့ၢ်ဒဲးန့ၢ်လၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ကီၢ်ခဲထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၢၣ်, လီၢ်ကဝီသဝီဖိ တဖၣ်ဖဲတၢ်ကီတၢ်ခဲလီၤဘၣ်အဝဲသ့ၣ်အဆၢကတီၢ် ဃုထံၣ်န့ၢ်ကျဲ ဒီး ဘျီရဲၤခီဖျါဝဲတၢ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တဖၣ်န့ၢ်ဒဲးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤမ့ၢ်လၢတၢ်ဃံးတၢ်စ့ၤ, တၢ်ကီတၢ်ခဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်အဃိ လီၢ်ကဝီသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ် မဲာ်ဝဲတၢ်ဂုာ်ကီၢ်အိၣ်ဝဲအကပၤကပၤန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီသဝီဖိတနီၤဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်ဂုာ်ကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒိအမ့ၢ် တၢ်လၢာ်ဂံၢ်လၢာ် ဘါကလီ (ဖဲးမၤလၢာ်ဂံၢ်လၢာ်ဘါဝဲ, လဲၤက့ၤလၢတၢ်ကလီကလီအပူၤခီဖျါတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ ဒီး ကီၢ်ပယီၤသးမိဖိရဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအဃိ), တၢ်မၤဆူၣ်မၤစိး, တၢ်မၤဆူးမၤဆါ, တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ်, တၢ်ဃုဆူၣ်စ့, ဒီး တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးအကလုာ်ကလုာ် န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်အါကလုာ်ဘၣ်ဆၢၣ် ဒ်သိးပုၤတၢ်တၢ်အိၣ်မူလဲၤတရံးအသးကသ့အ ကီၢ် ခိၣ်ဆၢဒီးလဲၤခီဖျါဝဲတၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်တကတီၢ်ဘၣ်တကတီၢ် ဒ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လဲၤတရံးအသးအိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

ကညီဂုာ်ဝိခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုၣ်ကိာ်

ကညီဂုာ်ဝိခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီကရၢသဘျီတဖုလၢ အၢာ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၤထီၣ်ပုၤဂ့ၤဝိခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီဒုသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟိၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂုာ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကပာ်ဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီပူၤ ကမ့ၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ပာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khrg.org အပူၤသ့ၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.